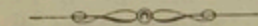

վերականգնութեան մէջ՝ լաւ է շեշտուած: Պարտքին վճարումը մեծ դորձ է ստուգիւ, բայց աւելի մեծ է անոնց նուիրումով ու խմայութեամբ ստեղծուած զարթօնքն ու ոգևորութիւնը: Նշանաւոր դէմքերուն եթէ քիչ մը աւելի տեղ տրուէր, տարակոյտ չի կայ թէ կորուստ մը էր ըլլար երբեք:

Նուիրապետութեան համար տրուած սահմանը պակասաւոր է: Քահանային Երեց կոչումը, երբ մասնաւոր սն Վերնայ ըլլալ ամուսնացեալ կամ կուսակիցն», շիտակ է բնաւ. քանի՞ դար է որ Երեցներու չենք հանդիպիր: Քահանայի եւ եպիսկոպոսի իրաւասութեանց թուումին մէջ, արդեօք ուշիմ ուսանող մը, կամ գիրքին կապուած ուսուցիչ մը, հակասութիւն տեսնել պիտի չկարծե՞ն, երբ նշմարեն թէ 116 էջին վրայ խորհուրդներու մատակարարութեան մէջ նոյն իշխանութիւնն ունին անոնք «բացի ձեռնադրութենէն որ եպս. ին իրաւունքն է», իսկ զիմացը վերջինին վրայ կ'աւելցուի «կ'օծէ եկեղեցիին պսակերներ եւ անօրներ», աւելցուր նաեւ նորակառոյց եկեղեցիներ:

Ընդհանուր առումով այս ընթացքը հայ ուսանողներու համար շահեկան նորութիւններ ունի:

ՆԵՐՍԷՍ ՍՍՐԿ. ՏԷՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՒԹԷ

Եւրոպեան ֆողի մը մէջ
Աղբիւրի մ'օտուշն ելաւ վէճ.
Ժողովուրդն հետքերիւ՝
Հաղցոյ՝ Ինչ արձանագիր
Դրնել որ աղբիւրն ինքնին
Մասն ըլլար հարեցիքին: —
Ազգ բառը ամէն աշեն
Կարեւոր կը նրկասեն . . .
Աղբիւրին թող փաղ չային
Կրնե՞ն ո՛վ զայն ազգային —:

Տիկին մը ազնւական
Մօս եկաւ հոծ բազմութեան,
Ու կըռուին այդ ռամկավար
Վախճան մը չալու համար՝
Իր ձայնի շեւիկն հետ քաւ
Խառնելով ծաղրաւճ մ' ըսաւ .
«Լաւ կ'ըլլայ միահամուռ
Կոչել զայն ազգային գոռ»:

Թրգմ.

ՅՈՒՇԵՐ 1929-ԷՆ

Անցեալին վրայ անդրադառնալը կարեւոր է լաւէն լաւագոյնին զիմեղու համար: «Կը յիշեմ բաներ, զոր բնաւ չէի ուզեր յիշել, եւ չեմ կրնար մոռանալ դէպքեր, զոր կ'ուզէի բնաւ չի յիշել» . Կիկերոնին այս խօսքը մենք ամէնքնիս կրնանք ըսել, երբ կ'անդրադառնանք անցեալ տխուր յուշերուն վրայ: Քանի կ'ապրինք, ի դուր է, ստիպուած ենք անցեալը չի մոռանալ: Vivre c'est se souvenir.

* * *

Յոյսերով ապրեցանք. դարձեալ յուսախար մնացինք: Նման պատրանքները ճակատագրական են:

Սակայն ճակատագրական չեն եղբայրացան սփրնները, դատակարարին ճակատամարտը, լեզուի եւ եկեղեցւոյ դէմ մղուած պայքարները, որոնցմէ կարելի էր զգուշանալ:

* * *

Սուգի սեւ չըջանալի մէջ արձանագրեցինք անգիր զիսնական քարոզիչ պատրիարք Արշարունին: Դատախարակ, պատմաբան ներհուն Միխիլարեան Նուրիխան Հ. Մինասը: Հ. Դանիէլ Աբիկեան անգիր զըրազէտ, սիրուած միարան Վիեննական Միխիլարեան: Երուսաղէմի վանքէն առաջնորդ, դատախարակ զրատէր Եպիսկոպոս Չիլինկիրեան: Ազգասիրութեան անվեղար վեհափառը՝ Մինաս Չերազ: Լրագրութեան փեթակին ժիր մեղու Ս. Չէօմէկճեանը: Իգմիրի զրական վերջին կաղնին՝ վերձանող, բառադիր Նուպարեանը: Հայաստանի կրթական նախարար՝ մտքի մշակ Մաւեան Աս. քանազը: Խրիմեան Հայրիկի կրթական աւագանէն ելած Համբարձում Երամեանը, աշագուրկ աշաւուրջ համակրելի դատախարակ, հեղինակ երկու հատոր «Յուշարձան» յուշերու: Ամերիկայի հայ զաղթականներէն՝ Դանիէլ Նուրեան՝ Բարեկունի հետազօտիչ, որ զոտած ապակիի նմուշները, այժմ Մէթրոպոլիթըն թանգարանի մէջ կը պահուին: Թէրզիպաշեան Գէորգ Վրդ.ը, խմբագիր «Պատկեր» եւ «Արձագանգ» թերթերու, հեղինակ «Ֆիուզուլի»ի ուսումնասիրութեան: